

REVUE PLAV

PŘEKLADATELÉ LITERÁTI AUTOŘI VYKLADAČI

PÁTEK 7.12.2007

č.42

Bubeníkům je prý sto. . .

Letos v létě jsem dostala neobvyklý dárek – dopis od zdravotní sestry, která tři měsíce pečovala o mého bezmocného otce:

„Dobrý den, paní Mertinová. Tak jsem o víkendu zjistila, že mám průšvih. Ten průšvih se jmenuje Grigorij Kanovič a je starý asi půl roku. Já jsem si u vás doma „vypůjčila“ knížku Kůzle za dva groše. Chodila jsem s dědou po bytě a všimla jsem si jí tam v ložnici v knihovně. Zaujala mě, a tak jsem se dědy zeptala, jestli si ji můžu vzít, že bych si ji přečetla a v brzké době zase vrátila na původní místo. Děda samozřejmě souhlasil, ale já vím, že jsem se spíš měla zeptat někoho z rodiny. V tu chvíli mi to nedošlo. Dejte mi prosím rozhrěšení, a jestli můžete, nezlobte se na mě. Ale. . . směla bych si to dočíst?“

Jen pamětníci si připomenou, že první řádky překladu, od jehož knižního vydání uplynulo už neuvěřitelných šest let, měly českou premiéru ještě o pár pátků dřív: u „prvních“ Bubeníků v Myslíkově ulici. V té době se nevědělo, kdo bude ochoten tu knížku vydat ani jestli já budu mít dost času a sil tu práci dokončit.

Možná mě „pošťouchl“ Ilja Racek, který tenkrát přijal od paní principálky „rolí“ a přečetl nahlas úryvek. Možná právě onoho večera jsem se ujistila, že má smysl ještě pár let pokračovat.

Stejně mi pomohl loni v září Josef Somr, který neopakovatelným způsobem interpretoval kapitolku z mého těžce se rodícího překladu Huckleberryho Finna.

Díky bubenickým večerům jsem zažila moc hezké chvíle a nečekané pocity spřízněnosti s jinými lidmi. Často jsem žasla nad pilí a vynalézavostí kolegů překladatelů a obdivovala se tomu, jak psané slovo náhle ožívá v ústech herců. Při ohlédnutí zpět se nestačím divit, co všechno se za tu dobu stalo a stihlo. Neskrývám svůj obdiv k Hance Kofránkové, velké matce a porodní bábě, která u Bubeníků nechala zaznít spoustu textů. Přijala do své kritické, avšak láskyplné péče mnoho překladů v prenatalním stadiu, jimž umožnila další vývoj a zrání.

Jsem trochu sentimentální, jak se při kulatém jubileu sluší a patří. A vám, Želvo a Orle, chci aspoň od srdce poděkovat za všechny čas a energii, kterou jste věnovali ku prospěchu i zábavě nás ostatních.

Jana Mertinová

Ach ano, deset let.

Řítí se to s námi čím dál rychleji. Kňourat ale nemá smysl a taky není proč. Život se skládá ze zážitků, a když je těch příjemných víc než těch nepříjemných, má člověk být spokojen.

Bubeníčci mi posledních deset let mocně pomáhají zajišťovat na mém osobním běžném účtu kladné saldo.

Byl jich bezpočet, těch krásných zážitků, ale pro stručnost si připomenu jen jeden. Pochází hned z prvního roku bubeníčkování, kdy jsme se ještě scházeli v tom podzemním sálku v zadním traktu hospody U Bubeníčků. Dokončoval jsem tehdy svůj nový český překlad Evžena Oněgina a Hanka Kofra, která o tom věděla, se mě ptala, jestli už mám hotové oba dopisy, že by se hodily do květnového večera, který má být o lásce. Taťanin dopis Oněginovi jsem už měl, Oněginův Taťaně ještě ne.

Spěchalo to natolik, že jsem si svůj diktafoněk bral s sebou i do parku, kam jsem chodil běhat, a opravdu mám ještě na kazetě ten původní pracovní překlad, ze kterého je slyšet, jak při některých verších popadám dech.

Stihl jsem to. V květnovém večeru říkal pan Somr autorský text, paní Medvecká představovala svou jmenovkyni a pan Rösner Oněgina. Dosud mám v sobě ten pocit ohromení, jak krásně najednou z mistrovských úst znělo, co jsem já v potu tváře a někdy i s dechem přerývaným namáhavě lepil dohromady. Přistihl jsem se při myšlence: „Hergot, Dvořák, to snad ani není možný, že tohle jsi sesumíroval ty.“

Bylo to možné. A právě v tom je jedné z bubeníčkovských kouzel, že v tomhle společenství text ožívá, dostává hlas. Řeč je prvotní, nejspíše shůry seslaná, psaní je až mnohem pozdější náledek lidský. To, že se černá písmena odlepí z bílého papíru a začnou se vznášet prostorem od dovedných úst k pozorným uším, od autora přes překladatele k publiku, je jeden ze zázraků, dělajících z té naší společnosti to, čím je.

Uplynulo zase deset let našeho stále vzácnějšího času, ale jsem rád, že ne všechny dny těch uplynuly naplano.

Milan Dvořák

Bubeníci pod laskavým,

ale spolehlivě razantním vedením Želvy, s vydatnou podporou vzletného Orla, za pravidelného přispívání „mladochů“ a účinkování spanilého týmu herců, muzikantů, zpěváků včetně nejmúzičtějšího ministerského úředníka, jakého tato země má, připravili dosud 99 nádherných večerů, při nichž docházelo k setkávání napříč věky, jazyky, zeměmi, generacemi a dimenzemi. Po dlouhou dobu byli jednou z mála jistot, které jsem v tomhle životě měl. Prošel jsem všemi štacemi od Bubeníčků až po Prádlo, a kdykoli jsem zavítal, s otevřenými ústy jsem zíral na lidi, kteří sice skvěle a zdatně fungovali a fungují všude možně, ale kteří, jak se mi zdálo, nejvíc ve své kůži byli v té bubenci. Moc jim za všechno děkuju. Stovkou to prý končí, ale kdepak. Jede se dál. Nejde o to, jak jinak, o čem, kde a kdy to bude. Dokud u toho budou tihle lidi, moje jistota zůstává.

Jiří Josek

KANKÁNOVÁ HARFO!

Psala jsem na jakousi prahorní pohlednici, když mě konečně napadla ta správná přesmyčka. Nejenže dokonale sedí, písmeněk je tak právě do počtu a délky lícuje, ale navíc skvěle vystihuje tu neuvěřitelnou bytost. Rozpětí mezi kankánem a harfou – mezi rozkošnou pěnou krajkových spodniček a velebným zvukem nástroje an-

dělského – to je velká matka HANA KOFRÁNKOVÁ, a ať si to každý popřesmykuje.

V rozpětí kankánu a harfy se odbývalo i těch požehnaných deset roků Bubeníčků: nespočtu, kolikrát jsem se smála až k slzám a kolikrát plakala doopravdy. Počítám-li aspoň přibližně správně, strávila jsem s Bubeníčky asi dvě stě čtyřicet hodin, což je deset dnů života. V jedné básni Jana Vladislava počítá starý vojevůdce, kolik dnů štěstí mu život dopřál. Ještě nejsem zralá na takové účtování, ale těch deset dnů s Bubeníčky tam jednou rozhodně započtu.

Díky všem za ten tok energie, kterou do toho museli vložit: Hance, Liborovi a dalším a ostatním a jméno po jménu všem. Škoda, že ta šňůra končí, ale ona už se jistě plete nová. Takže zatím nashledanou. Srdečně zdraví HAD A OSEL VE FRANCII.

Daniela Fischerová

Společenství vtipných,

milých a vzdělaných lidí v atmosféře spříznění, legrace, zaujetí a hledačství? Jmenuje se Bubenícci a teď kotví v Divadle Na Prádle.

... je to téměř deset let, co mne Hanka K. pozvala do Myslikovy ulice do hospody U Bubeníčků na překladatelský večer. Společně jsme se tehdy právě účastnily Halasova Kunštátu a při té příležitosti došla řeč i na vzpomínané „bubeníčky“.

Mnohé bubeníčkovské večery se mi vybavují, ale asi nejzřetelněji ten, ve kterém posluchači vymýšleli autorská haiku. Ta byla tak zdařilá, že Erwin Kukuczka se nabídl, že je vydá tiskem a já nabídla dodat k textům vlastní ilustrace. Tak začala má několikaletá spolupráce s Erwinovým nakladatelstvím LOUČ.

Ačkoliv jsem poslední dobou nechodila na Bubeníčky často, návštěva večerů se stala součástí mého života. To, že se lidé scházejí, aby se zabývali slovem, jeho významem, smyslem a krásou a hlavně, aby byli spolu, mně dává radost.

S některými z přítomných jsem se spřátelila, a všichni zúčastnění ve mně vzbuzují respekt, obdiv a sympatii.

Alena Laurová

Proč jezdím na „Bubeníky“

Doma jsem v Jičíně – v Českém ráji a mám to kousek na festival mluveného slova „Šrámkova Sobotka“ do Sobotky, měla jsem blízko na literárně hudební programy ve Starých Hradech na Libáňsku, ledacos si mohu vybrat i na festivalu „Jičín – město pohádky“, ale kdybych nemohla jezdit mezi překladatele, moc by mi to chybělo. Těší mě setkávat se s těmi, které jsem v osmdesátých letech poznala na překladatelských seminářích a jsem v duchu pyšná na to, že se skoro všichni stali uznávanými překladateli, někteří i úspěšnými nakladateli. Po roce 1989 moc šancí na svolávání talentovaných zájemců o překlad beletrie nebylo, pro nás „přespolní“ to platilo dvojnásobně.

Proto nápad Hany Kofránkové a Libora Dvořáka pořádat večery z prací přeložených, leč v šuplíku „tlejících“, považuji dodnes za úžasný a možná některými z návštěvníků za nedoceněný. Na „Bubeníky“ jezdím proto, že si zpět odvážím nezapomenutelné zážitky z interpretace vybraných textů, inspiraci a chuť pustit se taky do nějakých odložených a nedokončených překladů poezie. Proto, že

se pak necítím v Jičíně tak opuštěná a nemotivovaná. Velké potěšení mi přináší skutečnost, že jsem pro některé své dávné známé Pražanky připravila překvapení tím, že jsem je přivedla, ony se nadchly pro tento typ pořadu (mezi bližšími nazývaný „kofránkovský pátvar“) a už se pokaždé těší spolu se mnou na další. Netušily, že něco takového v Praze existuje a že je možné vytvořit takovýto zvláštní druh atmosféry a navíc mít možnost vstupovat do ní. Také ráda sleduji, jak se tvoří nové překladatelské podhoubí z řad „splaváků“ a „plaváků“, kteří studují, pak vstupují do života, zamilovávají se a rozmilovávají, žení se a zakládají rodiny, ale stále jsou nějak v kontaktu s „bubeníčkovskou“ komunitou. (Mnohé z nich jsem potkala nejdřív na „Šrámkových Sobotkách“, kde začali čerit poklidnou hladinu festivalu týden vydávaným deníkem SPLAV!).

Ani 3 hodiny, strávené celkem v autobuse na stokilometrové trase Jičín – Praha a v sobotu zpět, nemusí být ztrátou času, protože mi občas připraví nečekaná setkání a změnou zaběhlého rytmu všedního dne i inspirační okamžiky. A tady si nenechám ujít příležitost prozradit, že já mám za to putování vlastně jeden zvláštní bonus: nekonečné pozdně noční až ranní debaty s hlavní pachatelkou programů Hanou Kofránkovou, neboť nejvíc přespávacích azylů mi během těch 10 let poskytla ona, a to u nich doma.

Těším se na další večer, na tradiční i nové interprety přeložených textů a v duchu vzpomínám na ty překladatele, kteří už mezi nás nikdy nepřijdou.

A tak s díky

za „Bubeníky“

Draga Zlatníková

DĚJINY V DATECH

(DVD každého gramotného bubeníka)

rok 1998

- 1) leden – Večer L. a R. Pellarových
A tak to začalo. . .
- 2) únor – Večer překladů z ruštiny a roztržených rublů
- 3) březen – Severský večer
- 4) duben – Překlady / překrady
- 5) květen – Byl 1. máj, byl lásky čas. . .
- 6) červen – Předlouhý večer ze sladké Francie
- 7) září – Německý večer
- 8) říjen – Večer baltských republik
- 9) listopad – Večer veskrze revoluční
- 10) prosinec – Večer národních literatur bývalé Jugoslávie
„Borisi!?”

rok 1999

- 11) leden – David a Goliáš
Odeon a bratr farář ve sporu s Dilií
- 12) únor – Orient
- 13) březen – Kavkaz
A arménské bratrstvo z Jihlavy
- 14) duben – Čeština na kříži
- 15) květen – Židovský večer
- 16) červen – Děť(d)ský večer: namaluj, kdo jsi!
- 17) září – Sci-fi a výroba létajících talířů
- 18) říjen – O Španělsku si zpívám, tančím i čtu
- 19) listopad – Mladopřekladatelský večer (soutěž J. Levého)
- 20) prosinec – Maďarský večer

rok 2000

- 21) leden – The Best of. . .
Dvacet večerů se nám zdálo mnoho!
- 22) únor – Alžbětinský večer
- 23) březen – Polský večer
- 24) duben – Večer latinskoamerický
- 25) květen – Večer po výtce erotický

26) červen – Překladatelská konference u Bubeníčků

27) září – „Co vítr jen ví“

O písňových textech a jejich překladech

28) říjen – Slovenský večer

„... vám kouří nevěsta?“

29) listopad – Dušičky aneb z šuplíků našich zesnulých kolegů

30) prosinec – Řekové: večer víc než antický

rok 2001

31) leden – Opilecký večerrr...!

32) únor – Afrika a její mýty a pohádky

Vyhoštění od Bubeníčků – logo jsme si ponechali!

33) březen – Australský večer (*Mánes*)

34) duben – Slavné surrealistické soiree (*Mánes*)

35) květen – Večer na téma „protest“ (*Mánes*)

36) červen – Ženy, ženy, ženy... (*Mánes*)

Stěhování do Balbínské poetické hospody (s nepoeticky hlučným barem).

37) září – „Co jste překládali v létě?“

Jak objevná otázka, že?

38) říjen – Nizozemský večer

39) listopad – Burza překladů

40) prosinec – USA večer

rok 2002

41) leden – Večer „přes čáru“

Nechutnosti a vulgarismy

42) únor – Naši moravští kolegové...

I Přidal předal básničku!

43) březen – Deníky, dopisy, paměti

Večer Libora Dvořáka

44) duben – Polský večer

45) květen – Romský večer s Milenou Hübschmannovou

46) červen – Čtyřprocentní večer

„Tvé spodánečky barvy slézu...“

47) září – Sorokinský jarmark

48) říjen – Tlumočníci překládají

Večer Milana Dvořáka

49) listopad – Večer milovaného nakladatelství Romeo

50) prosinec – Je nám 50!

Nepředložené veselí!

rok 2003

Bubenícci neprozřetelně zakotvili ve Vikadle

51) leden – Drobky z padesátky

Zbytkáč po Silvestru

52) únor – Alternativní domácnost

Mladouncí anglisté

53) březen – Bulharský večer

... aneb Zápas s irskými čarodějnicemi

54) duben – Večer, který nebyl

*Vinárna „U Staňků“, B. Navrátil čte povídku A.P. Čechova
v překladu L. Dvořáka – aby se neřeklo, že Bubeníci končí*

55) květen – „Skřípec a tajemno“ (zasedačka JTP)

56) červen – Výlet do Pikovic

*Povídky A.P. Čechova a narozeniny L. Dvořáka, který nám
koupil autobus*

57) září – Večer vítězů soutěže J. Levého (zasedačka JTP)

58) říjen – Vzpomínka na Josefa Schwarze Červinku
(Studio II ČRo)

59) listopad – Není jazyk jako jazyk
(Slovenské kulturní středisko)

Večer Daniely Fischerové

60) prosinec – Útulek nalezen

Správné Prádlo jistí každého – i překladatele

rok 2004

61) leden – Učitel a žák

62) únor – Večer Františka Fröhliche

63) březen – Bubeníckovské velikonoce

*Michel de Ghelderode: Mystérium o Utrpení našeho pána
Ježíše Krista*

64) duben – Večer zvaný po právu Mišmaš

65) květen – Okořské výletní zasedání

Zoščenko, Averčenko, Čechov

66) červen – Bubeníci v šlupkovském blues

67) září – Vzpomínka na Hanu Žantovskou

68) říjen – „Překládat přeložené?“

Věnováno paní překladatelce Zdeňce Bergerové

69) listopad – Arabský večer

70) prosinec – Vítězové překladatelské soutěže J. Levého

rok 2005

71) leden – Indický večer

Pan profesor Dušan je velký Zbavitel od všeho všedního

72) únor – Překlad jako dar

Občas člověk něco přeloží jen pro toho jistého

73) březen – Italský večer

74) duben – Večer veskrze dětinský

75) květen – Večer PLAV-u

Gratulujeme!

76) červen – Švejk došel do Bratřínova

Výlet!

77) září – Mladičtí vítězové soutěže J. Levého

78) říjen – „. . . a my do vás starejma!“

Odpověď na zářijový večer

79) listopad – Půltiny PLAV-u

80) prosinec – Szilard Bolerby: Jesličkové mystérium

rok 2006

81) leden – Večer tříkrálový, jazykolamný

82) únor – Viktoriánská Anglie

83) březen – Bunin (a Gorkij)

84) duben – Večer duchovna a duchů

85) květen – Večer PLAV-u

Už vycházejí rok a jsou z toho celí vedle

86) červen – Výlet na Karlštejn

O krásné političce Chakamadě

87) září – Večer pro Hanušku Svobodovou

88) říjen – Vítězové soutěže J. Levého

89) listopad – Večer PLAV-u

Už vycházejí jeden a půl roku a jsou z toho celí vedle

90) prosinec – Pocta Mileně Hübschmannové

rok 2007

91) leden – Milanův Dvořákův Revizor

- 92) únor – Ohlasy konference o písňových textech a jejich překládání
- 93) březen – Večer současné čínské povídky
- 94) duben – Velikonoce, polský večer
- 95) květen – Afrika zejména bubnuje
(*České kulturní středisko*)
- 96) červen – Výlet do Únětic
Dovlatov: Cizinka
- 97) září – Večer Jana Vladislava
- 98) říjen – Vítězové soutěže J. Levého
- 99) listopad – Večer PLAV-u
Už vycházejí dva a půl roku a jsou z toho celí vedle
- 100) prosinec – JE NÁM 100!
... a končíme.

DOBUBNOVÁNO
V SAKURÁCH BLEDNE LUNA
TAK ZASE PŘÍŠTĚ ¹

¹ Jak vzniká haiku (5)
pět sedm pět je haiku (7)
tohle je haiku (5)

Elektronickou verzi Plav Revue naleznete na adrese plavrevue.splav.cz